

Søknad om rettfærdsvederlag fra staten etter alminnelig rettfærdsvederlagsordning.

St.prp. nr. 72 (1998-1999), Innst. S. nr. 4 (1999-2000), St.prp. nr. 65 (2006-2007)

Søknaden sendes til:
Statens sivilrettsforvaltning
Postboks 8027 Dep
0030 Oslo

Dette skjemaet kan gjerne benyttes ved søknad om rettfærdsvederlag.

Ved behov for veiledning i forbindelse med utfylling av søknaden, vennligst kontakt Statens sivilrettsforvaltning på telefon 22 99 13 25 mellom kl. 10 og 15.
For mer informasjon, se www.sivilrett.no

Fyll ut hvite felt med blokkbokstaver, eventuelt med maskin:

1) Personopplysninger (se veiledning punkt 1):

Søkers navn:

Eventuelt tidl. navn:

Fødselsnummer
(11 siffer):

Postadresse:

Postnummer:

Poststed:

Telefonnummer:

E-post:

Bankkontonummer:

Fødested:

Mors navn:

Mors fødselsdato:

Fars navn:

Fars fødselsdato:

2) Andre opplysninger (se veiledningens punkt 2):	
Har du tidligere søkt rettferdsvederlag (tidl. billighetserstatning)?	☐ Ja / ☐ Nei
Hvis ja, hvilket år søkte søker?	
Hva var grunnlaget for søknaden den gang? Bruk eget ark om ønskelig. Kopi av vedtak legges ved om mulig.	
Har du mottatt annen erstatning for det samme forhold som du nå søker rettferdsvederlag for? F. eks. erstatning fra kommunal oppreisningsordning. (Vennligst legg ved kopi av vedtak, dom e.l.)	☐ Ja / ☐ Nei
Hvis ja, hvem utbetalte erstatningen?	
<p>Dersom din søknad omhandler kritikkverdige forhold fra offentlige myndigheters side, fyll ut pkt 3 nedenfor i skjemaet. Se veiledning, punkt 3.</p> <p>Dersom søknaden omhandler straffbare handlinger som har skjedd før voldsoffererstatningsordningen trådte i kraft 01.01.75, fyll ut pkt 4 i skjemaet. Se veiledning, punkt 4.</p>	
3) Søknadens grunnlag; kritikkverdige forhold fra offentlige myndigheters side.	
3.1. Beskriv med dine egne ord hva du ble utsatt for. (Bruk gjerne eget ark)	

3.2. Når skjedde dette?	
3.3. Hvor skjedde dette?	
3.4. Hvilken offentlig myndighet/instans mener du burde ha handlet annerledes? (oppgi f eks. navn på institusjon, skole eller lignende)	
3.5. Hva var feilen fra det offentlige?	
3.6. Hvilke skadevirkninger har dette gitt deg i ettertid? Dersom du mener å ha fått personskade, anbefales du å vedlegge dokumentasjon på dette i form av legeerklæring eller lignende. Se vedlagte retningslinjer om helseerklæring.	

3.7. Andre opplysninger du mener er nyttig for saken:

4) Søknadens grunnlag; personskader som følge av straffbar handling utført før 01.01.75 (se veiledning punkt 4)

4.1. Beskriv med dine egne ord hva du ble utsatt for. (se veiledning punkt 4) (Bruk gjerne eget ark)

4.2. Når skjedde dette?

4.3. Hvor skjedde dette?

4.4. Oppgitt skadevolders navn, adresse og fødselsdato (hvis kjent)
Se veiledning punkt 4.4.

4.5. Jeg tillater at oppgitt skadevolder kontaktes.
Se veiledning punkt 4.4.

Ja / Nei

4.6. Hvilke skadevirkninger har dette gitt deg i ettertid?

Dersom du mener å ha fått personskade, ber vi om at du vedlegger dokumentasjon på dette i form av legeerklæring eller lignende. Se vedlagte retningslinjer om helseerklæring.

<p>4.7. Er forholdet politianmeldt? Hvis ja, legg gjerne ved kopi av politianmeldelsen.</p>	☐ Ja / ☐ Nei	
<p>4.8. Annen dokumentasjon du mener er nyttig for saken, for eks rettsavgjørelse, uttalelse fra familiemedlemmer og andre som kjenner til forholdet.</p>		
<p>4.9. Andre opplysninger du mener er nyttig for saken:</p>		
<p>Sted:</p>	<p>Dato:</p>	<p>Underskrift:</p>
<p>5) Vedlegg til søknaden:</p>		
<p>Kryss av for hvilke av disse vedleggene som følger søknaden.</p>		
<p>☐ Fødselsattest/dåpsattest</p> <p>☐ Egenerklæring på eget ark</p> <p>☐ Erklæring fra helsepersonell m.v.</p> <p>☐ Kopi av politianmeldelse</p>	<p>☐ Uttalelse fra familie eller andre</p> <p>☐ Tidligere vedtak om rettferdsvederlag</p> <p>☐ Vedtak fra kommunal oppreisningsordning</p> <p>☐ Annet</p>	

Veiledning til søknadsskjema – beholdes av søker

Pkt. 1: Navn og fødselsnummer på søker skal alltid fylles ut. Adresse, postnummer, poststed, telefonnr og evt. e-post er viktig for senere kontakt og korrespondanse. Når saken er ferdig behandlet, vil du få vedtaket sendt til din postadresse evt. til advokat dersom du er representert ved advokat.

Pkt. 2: Dersom du tidligere har søkt om rettfærdsvederlag eller annen erstatning for samme forhold, må alle feltene under dette punkt fylles ut. Det er spesielt viktig å legge ved vedtak fra kommunal oppreisning, dersom dette foreligger.

Pkt. 3: Det er viktig at alle kritikkverdige forhold/erstatningsgrunnlag tas med i søknaden slik at saken blir så godt opplyst som mulig. Videre er det en fordel dersom søknaden er konkret utformet, da Stortinget har bestemt at vederlaget skal baseres på en skjønnsmessig vurdering av hva som er rimelig i det enkelte tilfellet. Det er forståelig at du opplever det vanskelig å skrive om sine opplevelser. Likevel bør egenerklæringen være så konkret utformet som mulig når det gjelder hvor det kritikkverdige forhold fant sted, når det fant sted, hva det kritikkverdige bestod i, samt en beskrivelse av skaden. Hvis du har dokumentasjon som belyser forholdet, er dette av stor betydning for sakens opplysning. I tillegg til egenerklæring kan eventuelle vitneutsagn fra familie, venner eller andre som kjenner søkers situasjon kunne styrke søknaden. Erklæring fra lege, psykolog eller annet helsepersonell vil også kunne ha vesentlig betydning i saken. Likeledes kan journalutskrift, epikrise eller lignende også være relevant dokumentasjon. Se vedlagte retningslinjer for hvordan helsepersonell kan utarbeide slik erklæring.

Pkt. 4: Ved anførte straffbare handlinger er det viktig at du beskriver overgrepene art, omfang, hyppighet og hvor de fant sted. Når søknaden skal behandles, har uttalelser fra medisinsk fagpersonell vesentlig betydning. Det kan derfor styrke søknaden at det fremskaffes sakkyndige erklæringer, for eksempel legeerklæring, som kan belyse de anførte seksuelle overgrep/straffbare handlingene og årsakssammenhengen mellom disse og eventuell senere skade. Vi viser til vedlagte retningslinjer for hvordan helsepersonell kan utarbeide en slik erklæring. Retningslinjene kan leveres til din lege som hjelp i arbeidet med helseerklæringen. Vi gjør oppmerksom på at Statens sivilrettsforvaltning ikke dekker eventuelle utgifter til innhenting av slik erklæring. Vitneutsagn fra familie, venner eller andre som kjente til din situasjon vil også kunne styrke søknaden. Dersom forholdet er anmeldt, eller det foreligger dom, ber vi om at dette opplyses, og at kopi av eventuell dokumentasjon sendes med søknaden.

Pkt 4.4:

I henhold til gjeldende saksbehandlingsregler i slike saker, skal oppgitt skadevolder gis anledning til å uttale seg om anførsler rettet mot vedkommende. Oppgitt skadevolder har ikke innsynsrett i saken utover dette. Statens sivilrettsforvaltning skal derfor i utgangspunktet forelegge anførselene for oppgitt skadevolder. Det er derfor nødvendig med opplysninger om anført overgriperens navn, adresse og fødselsdato, dersom du kjenner til dette. Vi ber også om tillatelse til å tilskrive vedkommende. Det styrker søknaden om vi får mest mulig konkrete opplysninger om overgrepet og anført overgriper. Hvis du av ulike grunner ikke ønsker at Statens sivilrettsforvaltning skal tilskrive oppgitt skadevolder, vil dette respekteres og vi vil ikke kontakte vedkommende. En slik reservasjon vil imidlertid kunne tillegges avgjørende vekt i vurderingen av hvorvidt forholdet anses klart sannsynliggjort. Det innebærer at dersom det må antas at oppgitt skadevolder lever og kan identifiseres, men du ikke ønsker at vedkommende skal tilskrives, vil denne delen av søknaden som den klare hovedregel ikke føre frem.

Pkt. 5: Kryss av for aktuelle vedlegg og send kopi av disse med søknad.

Rettferdsvederlag fra staten

Rettferdsvederlagsordningen er Stortingets egen erstatningsordning. Ordningen er ulovfestet og utviklet gjennom Utvalget for rettferdsvederlag sin praksis. Rettferdsvederlagsordningen er gjennomgått i Innst. S. nr. 4 (1999-2000) og i St. prp. nr. 65 (2006-2007).

1. Hvem kan søke rettferdsvederlag?

Enkeltpersoner som mener de er kommet i en særlig uheldig stilling, og som er påført skade eller ulempe som ikke dekkes etter alminnelige erstatningsregler eller gjennom trygde- eller forsikringsordninger. Bare den som selv er direkte berørt kan tilkjennes rettferdsvederlag. Det er som hovedregel et vilkår at skaden har sammenheng med kritikkverdige forhold fra det offentliges side.

2. Søknad etter den ordinære rettferdsvederlagsordningen

Rettferdsvederlag ytes på grunnlag av en rimelighetsvurdering i det enkelte tilfellet og utmåles skjønsmessig. Vederlaget kan gis til personer som har kommet spesielt uheldig ut i forhold til andre i sammenliknbar situasjon. Den er ment å være en siste utvei for å få en økonomisk ytelse for skade eller ulempe man er blitt påført. Ordningen tar ikke sikte på å dekke søkers økonomiske tap. Det er i praksis lagt vesentlig vekt på om det offentlige kan bebreides for den skade som er oppstått. I enkelte særlige tilfeller ytes vederlag også hvor det offentlige ikke kan bebreides. Skader som følge av krigstilstand, naturkatastrofer, ulykker og hendelige uhell eller liknende er som hovedregel ikke ansett å gi grunnlag for rettferdsvederlag. Utvalget for rettferdsvederlag har i alminnelighet kompetanse til å innvilge erstatning med inntil kr 250 000.

Det er ingen saklig begrensning i hva det kan søkes rettferdsvederlag for. Som eksempler på søkegrunnlag kan nevnes forsømmelser i barnevernet, mangelfull skolegang, feilplassering ved institusjon og personskade som følge av straffbare handlinger utført før 1975, særlig ved seksuelle overgrep mot barn.

3. Søknad etter særordninger

Stortinget har gjennom [St. meld. nr. 44 \(2003-2004\)](#), jf. [Innst. nr 152 \(2004-2005\)](#) vedtatt at det også skal innvilges rettferdsvederlag for forhold som etter den ordinære ordningen tidligere ikke har gitt grunnlag for rettferdsvederlag. Dette gjelder bl.a. romani/tatere som har vært utsatt for mobbing og opphold på Svanviken. Videre gjelder særordningen for samer og kvener som har fått mangelfull skolegang som følge av krigen kombinert med datidens fornorskingspolitikk. Gjennom [St. meld. nr. 24 \(2004-2005\)](#) og [Innst. nr 217 \(2004-2005\)](#) åpnet Stortinget for rettferdsvederlag på særlige vilkår for tidligere barnehjems- og fosterhjemsbarn, elever ved spesialskoler og verneskoler som har vært utsatt for omsorgssvikt og overgrep.

4. Avvisning.

En søknad om rettferdsvederlag kan avvises av Statens sivilrettsforvaltning dersom den etter fast praksis ikke gir grunnlag for erstatning, f. eks omsorgssvikt i hjemmet og mobbing. Videre avvises forhold som er omfattet av andre erstatnings-, trygd-, eller forsikringsordninger. Det samme gjelder forhold som innebærer kompliserte rettslige eller bevismessige vurderinger som naturlig faller inn under domstolene, eller der søker mener å ha et erstatningskrav som ikke er foreldet. Statens sivilrettsforvaltning har også kompetanse til å avvise søknader om fornyet behandling dersom det ikke foreligger nye opplysninger.

5. Særlig om forholdet til voldsoffererstatningsordningen og Norsk Pasientskadeerstatning (NPE).

Straffbare handlinger utført etter 01.01.75 som omfattes av voldsoffererstatningsordningen blir som hovedregel avvist da søkers rettsstilling anses uttømmende regulert i denne ordningen. Tilsvarende gjelder for pasientskader som omfattes av NPE. Dette gjelder også der søker ikke har fått medhold i sitt erstatningskrav eller hvor forholdet er foreldet i forhold til disse ordningene.

6. Ingen frist

Det er ingen frist for å fremme søknad om rettferdsvederlag. Et unntak var søknad om erstatning til krigsbarn. Fristen for å søke gikk for denne særordningen ut 01.01.08.

7. Hvem behandler søknaden?

Søknad om rettferdsvederlag sendes til Statens sivilrettsforvaltning som er sekretariat for Stortingets utvalg for rettferdsvederlag. Statens sivilrettsforvaltning gjennomgår saken og oversender den til faginstanser der dette er nødvendig for å få opplyst saken. Aktuelle faginstanser er bl.a. Barne, ungdoms- og familiedirektoratet, Utdanningsdirektoratet, Helsedirektoratet og Arbeids- og velferdsdirektoratet. Når saken er tilstrekkelig utredet, skriver Statens sivilrettsforvaltning innstilling og saken blir lagt frem for Stortingets rettferdsvederlagsutvalg, som fatter endelig vedtak. Søker blir underrettet skriftlig om utvalgets avgjørelse.

8. Endelig avgjørelse

Det er ikke adgang til å påklage Utvalget for rettferdsvederlags avgjørelser til Stortinget, jf. Stortingsvedtak av 26. oktober 1999 (Innst. S. nr. 4 (1999-2000)). Avgjørelsen i Utvalget for rettferdsvederlags er derfor endelig.

9. Ingen dekning av utgifter til advokatbistand

En søknad om rettferdsvederlag kan fremmes ved å sende inn utfylt søknadsskjema til Statens sivilrettsforvaltning. Det anses ikke nødvendig med advokatbistand i denne sammenheng, og utgifter til slik bistand blir derfor etter fast praksis ikke dekket etter rettferdsvederlagsordningen.

10. For mer informasjon, se vår nettside <http://www.sivilrett.no>

RETNINGSLINJER OM HELSEERKLÆRING

OPPLYSNINGER SOM ATTESTER/ERKLÆRINGER OM SØKERS HELSETILSTAND BØR INNEHOLDE

Denne veiledning kan søker bringe med til lege eller annet helsepersonell, som søker ønsker skal utarbeide helseerklæring for deg.

Punktene 1 – 8 nedenfor er sentrale når det gjelder krav til innhold for ulike attester/erklæringer. Disse punktene er imidlertid ikke å anse som absolutte krav til enhver attest/erklæring. Punktene er ment som et hjelpemiddel for helsepersonell som utsteder attester/erklæringer, samtidig som de skal bidra til at mottager lettere kan vurdere om attesten/erklæringen er tilstrekkelig for formålet.

1. Hvem har skrevet attesten/erklæringen og hvem omhandler attesten/erklæringen

Opplysninger om helsepersonellens navn, stilling, adresse og telefonnummer, samt tilsvarende opplysninger om pasientens navn, fødselsdato, adresse og telefonnummer.

2. Beskrivelse av relasjon/kontakt mellom helsepersonellet som utsteder attesten/erklæringen og den attesten/erklæringen gjelder

Sentralt under dette punktet vil være hvor lenge helsepersonellet har kjent den person attesten/erklæringen gjelder. I denne forbindelse er det relevant med opplysning om helsepersonellet er vedkommendes behandler, eller om helsepersonellet opptrer som sakkyndig uten tidligere kontakt/relasjon med personen.

3. Erklæringens oppdragsgiver, adressat, formål og mandat

Oppdragsgiver og adressat kan være forskjellige personer. I noen tilfeller vil det være pasienten som ber om attest/erklæring til bruk for et bestemt formål og overfor en bestemt mottager. I andre tilfeller kan helsepersonellet være engasjert for å avgi en sakkyndig vurdering for oppdragsgiveren, for eksempel et forsikringsselskap.

4. Redegjørelse for det faktum erklæringen bygger på

Sammendrag av pasientens sykehistorie er sentralt i attester/erklæringer, herunder faktum om den hendelse som foranlediger ønsket om attest/erklæring. Når det gjelder detaljerte krav til hvilket faktum som bør være med i ulike attester/erklæringer, og hvor omfattende og detaljert gjengivelsen av sykehistorien bør være, kan det variere fra sak til sak. Angivelse av hvilke opplysninger som stammer fra pasienten selv og hvilke opplysninger som eventuelt kommer fra andre kilder, vil være sentralt i ulike attester/erklæringer. Hvilke dokumenter en attest/erklæring bygger på er også relevant.

5. Beskrivelse av undersøkelser som er foretatt av personen, dokumenter osv.

Det vil ofte være sentralt å redegjøre for helsepersonellens arbeidsmetode i forbindelse med utstedelse av attest/erklæring. Spørsmål av betydning i denne sammenheng kan være om helsepersonellet har hatt samtaler med personen, eventuelt hvor mange. Er personen undersøkt eller bygger erklæringen bare på skriftlig materiale? Tid og sted for eventuelle undersøkelser bør også angis. Hvem var til stede under undersøkelsen?

6. Vurdering

Vurderingstemaet vil være forskjellig, alt etter hva slags sak det dreier seg om. Hvis det er utarbeidet et mandat for oppdraget, fremgår det av mandatet hva som er vurderingstemaet. I vurderingsdelen er det viktig å skille mellom hva som er referat/beskrivelse og hva som er vurderinger/kommentarer.

7. Konklusjon

De fleste attester/erklæringer skal besvare konkrete problemstillinger og spørsmål, eller konkludere i forhold til om en helsetilstand foreligger eller ikke. Dersom det er utarbeidet særskilt mandat for oppdraget, vil det normalt fremgå av mandatet hvilke problemstillinger eller spørsmål det skal konkluderes i forhold til.

8. Dato og underskrift

Attester/erklæringer skal dateres og underskrives av den som avgir den.